

Aar af indtil 200 Kr. for hvert Barn, hvilken Bestemmelse i Praksis anvendes saaledes, at der til et forældreløst Barn i det enkelte Tilfælde altid tilstaas det dobbelte af, hvad der vilde være blevet bevilget for Barnet som faderløst.

Hermed er vi færdige med Reglerne for de kongelige Embedsmænd, og der skal derefter gives en Oversigt over Reglerne for

Bestillingsmændene.

Grundloven sikrede ikke Pensionsret for den Kreds af Statstjenestemænd, som i Modsætning til de kongelige udnævnte Embedsmænd i Almindelighed benævnes Bestillingsmænd, og for hvilke Særkendet er dette, at de har deres Udnævnelse fra en Minister eller en denne underordnet Autoritet. Bestillingsmændene og deres Enker blev derfor heller ikke inddragne under de almindelige Pensionslove af 1851 og 1858, og — naar undtages de militære Bestillingsmænd, som senere særligt skal omtales — havde denne Gruppe af Statens Tjenere altsaa ingen lovbestemt Pensionsret saaledes som Embedsmændene.

Men efterhaanden fik man Opmærksomheden henvendt paa det tjenlige i, at der skabtes Bestillingsmanden en vis Forsørgelse, naar han var udslidt i Statstjenesten. Dette søgtes først gennemført ved en Alderdomsforsørgelse, hvilende paa en Art tvungen Selvpensionering, idet det ved en Række Lønningslove af 1870 blev bestemt, at der i Lønningen skulde afkortes indtil 5 pCt., og at disse Afdrag skulde opspares og forrentes i Statskassen for at anvendes dels til Alderdomsforsørgelse for Bestillingsmanden selv, dels til Enkeforsørgelse for hans Hustru. Opnaaede Bestillingsmanden en pensionsberettiget Ansættelse, udtraadte han af Statstjenesten eller afgik han ved Døden, blev det opsparede Beløb udbetalt til ham eller hans Bo.

Da dette System dog ikke fandtes tilfredsstillende, gik man fra Begyndelsen af 1880erne (første Gang ved en Lønningslov for Toldvæsenet af 2. Juli 1880) over til en anden Ordning, hvorefter Udgiften til Mandens Alderdomsforsørgelse skulde afholdes af Statskassen derved, at der godskrives ham fra hans 25. Aar et til 5 pCt. af hans Lønning svarende Beløb, som med Rente og Rentes Rente til 4 pCt. p. a. anvendes til Indkøb af en Livrente for ham i Statsanstalten for Livsforsikring, naar han afskediges af en ham utilregnelig Aarsag. Det saaledes godskrevne Beløb inddrages derimod til Fordel for Statskassen, naar Bestillingsmanden opnaar en pensionsberettiget Ansættelse, eller afskediges af en ham tilregnelig Aarsag, eller frivillig udtræder af Statstjenesten, eller afgaar ved Døden.

Dog kan i det sidste Tilfælde, saafremt der efterlades umyndige Børn, det godskrevne Beløb efter Finansministeriets Bestemmelse anvendes til Understøttelse for Børnene indtil deres 18. Aar derved, at der i Statsanstalten indkøbes Livrenter til dem; Enken har derimod ikke Adgang til saadan Understøttelse.

Denne Ordning blev, dels ved en Række specielle Forskrifter og dels ved en almindelig Lov Nr. 191 af 19. December 1902, gennemført for alle Statens Bestillingsmænd og kommer endnu til Anvendelse, naar en Bestillingsmand, der ikke har opnaaet Pensionsret, afskediges af utilregnelig Aarsag eller dør.

Ved Siden heraf er der imidlertid nu i den efter Aarhundredskiftet forløbne Tid blevet gennemført andre Regler, hvorved er hjemlet en egentlig Pensionsret for de allerfleste af Statens Bestillingsmænd og disses Enker. (Der er dog enkelte Klasser, som endnu ikke har faaet Pensionsret, f. Eks. Bestillingsmænd ved de kollegiale Retter, Auktions- og Notarialkontoret, og Vægttere og Fyrbødere i Ministerialbygningen).

Bestemmelserne om Bestillingsmænds Pensionsret findes ikke samlede i en enkelt Lov, men blev første Gang gennemført for Post- og Telegrafvæsenets Vedkommende i